

بنیاد فیریه فواجه نصیر طوسی

آیین نامه کمیسیون عفو و بخشودگی

فصل اول: تشکیلات و روشن کار

ماده ۱- کمیسیون عفو و بخشودگی از پنج نفر اشخاص آشنا به احکام شرع انور و قانون و تشکیلات قوه قضائیه تشکیل می گردد که توسط رئیس محترم قوه قضائیه به محضر مقام معظم رهبری مدظله العالی پیشنهاد شده و پس از تأیید معظم له از سوی رئیس محترم قوه قضائیه برای سه سال انتخاب می شوند.

تبصره ۱- اعضا از بین خود یک نفر را به عنوان رئیس و یک نفر را به عنوان دبیرانتخاب می نمایند.

تبصره ۲- جلسات کمیسیون با حضور حداقل سه نفر از اعضا رسمیت خواهد یافت و اتخاذ تصمیم با اکثریت اعضا حاضر در جلسه خواهد بود.

ماده ۲- کمیسیون عفو و بخشودگی در حد نیاز و تشخیص در مراکز استانها و شهرستانها هیاتهای مرکب از رئیس دادگستری، قاضی تحقیق زندان و رئیس زندان را برای بررسی وضعیت متقاضیان عفو اعلام نظر به کمیسیون تشکیل خواهد داد ریاست هیات با رئیس دادگستری خواهد بود.

تقاضاهای رسیدگی به کمیسیون عفو از ناحیه محکومین و خانواده آنان جهت بررسی و اعلام نظر به کمیسیون عفو به روسای هیات های مذکور در این ماده ارسال خواهد شد.

ماده ۳- هیات های مذکور پس از انجام تحقیقات لازم و اخذ نظریه اداره اطلاعات در رابطه با گروهک ها و محکومین امنیتی و نظریه ستاد مواد مخدر در رابطه با محکومین مواد مخدر و نظر سازمان قضایی نیروهای مسلح در رابطه با محکومین نظامی گزارش کاملی از وضعیت محکومین استان را به طور مستدل و مستند همراه با جمع بندی و پیشنهاد به کمیسیون عفو و بخشودگی ارسال می نمایند.

ماده ۴- کمیسیون عفو به طور مرتب تشکیل جلسه داده و پیشنهادات واصله از هیاتها را بررسی و در صورت تصویب فهرست اسامی این قبیل محکومین توسط رئیس کمیسیون عفو تقدیم ریاست محترم قوه قضائیه خواهد شد.

ماده ۵- ریاست قوه قضائیه در صورت تایید مصوبات کمیسیون عفو فهرست اسامی مورد تصویب کمیسیون را حداقل ۱۵ روز قبل از یکی از مناسبتهای مقرر به محضر مقام معظم رهبری پیشنهاد و نتیجه را جهت اجرا به ریاست کمیسیون عفو اعلام می نماید.

ماده ۶- ریاست کمیسیون عفو بلافاصله پس از دریافت فرمان عفو فهرست اسامی عفو شدگان را به اداره عفو و بخشودگی جهت ابلاغ به دادسراهای مجری حکم ارسال می دارد.

ماده ۷- کمیسیون عفو در اجرای منویات مقام معظم رهبری و رسیدگی دقیق و تامین مصالح فردی و اجتماعی محکومین و جلوگیری از سو استفاده احتمالی و اینکه اعمال عفو، اجرای کیفر را بی هدف جلوه ندهد و درک واقعی و عمیق مسائل مبتلی به محکومین و خانواده آنان و اطلاع از موقعیتهای اجتماعی و سیاسی و بافت مناطق و احراز ضرورت یا عدم ضرورت اعمال عفو در نقاط مختلف کشور، موظف است در موارد لازم به شهرستانها و استانها عزیمت و با همکاری هیاتهای مذکور در ماده ۲ وضعیت محکومین را بررسی و اعلام نظر نماید.

تبصره - هزینه های کمیسیون و فوق العاده اعضا و کارکنان و هیاتها و تهیه امکانات از قبیل اتومبیل و... از محل بودجه خارج از شمول محاسبات عمومی که ریاست محترم قوه قضائیه در اختیار ریاست کمیسیون عفو قرار خواهند داد تأمین خواهد شد، ترتیب و نحوه پرداخت طبق دستورالعملی خواهد بود که به تصویب ریاست محترم قوه قضائیه می رسد.

فصل دوم : مناسبتهای عفو و بخشودگی

ماده ۸- مناسبت های عفو و بخشودگی به شرح زیر می باشد:

- ۱- مبعث حضرت رسول اکرم (ص) ۲۷ رجب
- ۲- ولادت حضرت رسول اکرم (ص) ۱۷ ربیع الاول
- ۳- ولادت حضرت امیرالمؤمنین (ع) ۱۳ رجب
- ۴- ولادت امام حسین (ع) ۳ شعبان
- ۵- ولادت حضرت قائم (عج) ۱۵ شعبان
- ۶- عید سعید فطر اول شوال
- ۷- عید سعید قربان ۱۰ ذی الحججه
- ۸- عید سعید غدیر ۱۸ ذی الحججه
- ۹- سالروز پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ۲۲ بهمن
- ۱۰- سالروز جمهوری اسلامی ۱۲ فروردین
- ۱۱- عید نوروز اول فروردین

تبصره - در صورت لزوم ریاست قوه قضائیه با کسب نظر از مقام معظم رهبری می توانند دستور تشکیل کمیسیون را به مناسبتهای دیگر به رئیس کمیسیون بدهند.

فصل سوم : شرایط و سیاست های عفو و تقفیف در مجازات

ماده ۹ - در پیشنهادات عفو و تخفیف مجازاتها، رعایت شرایط و نکات زیر برای کمیسیون عفو و بخشودگی ضروری و لازم الاتباع می باشد:

- ۱- اصلاح مجرم و توجه به شخصیت محکوم و خانواده وی .
- ۲- توجه به ضرورتها و مصالح اجتماعی ، سیاسی ، جغرافیایی .
- ۳- مستثنی نمودن حق الناس از شمول عفو، خصوصاً قتل های عمد.
- ۴- شمول عفو نسبت به محکومینی که به علت عجز از پرداخت جزای نقدی در زندان بسر می برند خصوصاً برای محکومینی که تا سقف یک میلیون ریال جزای نقدی محکوم شده و به لحاظ ناتوانی از پرداخت آن زندانی هستند.
- ۵- توجه به سوابق اجتماعی محکوم و لحاظ نمودن سوابق کیفری وی از جهت تکرار جرم و همچنین تعدد جرم .
- ۶- اخذ نظر صریح مسئولین و مراج ذیربط در خصوص محکومین از قبیل وزارت اطلاعات ، سازمان قضایی و... .
- ۷- مستثنی نمودن جرائم خاص از قبیل جاسوسی ، ارتشا، زنا، به عنف ، آدم ربایی ، سرقت مسلحانه از شمول عفو و بخشودگی .
- ۸- تنافی نداشتن عفو اعطایی با امر قضا با کیفیتی که احکام صادره بی مفهوم و بی معنا جلوه ننماید.
- ۹- سری بودن تمام مراحل عفو.
- ۱۰- توجه به رهنمودها و تدابیر و منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی درمقاطع اعطای عفو

فصل چهارم : موارد شمول عفو و تخفیف

ماده ۱۰ - تقاضا و پیشنهاد عفو و تخفیف برای محکومیتهای ذیل پذیرفته می شود:

- ۱- کلیه محکومیتهای اعدام (به استثنا قصاص نفس) حبس و جزای نقدی و شلاق که از ناحیه مراجع قضایی (دادگاههای عمومی - انقلاب - نظامی - ویژه روحانیت) و قانونی صادر شده است .
- ۲- کلیه محکومیتهای محرومیت از حقوق اجتماعی یا اقامت و یا ممنوعیت از اقامت در محل معین .
- ۳- کلیه محکومیتهای تکمیلی و تبعی صادره از مراجع قضایی و قانونی .
- ۴- کلیه محکومیتهای اضافه خدمت سربازی و یا تنزیل درجه پرسنل نیروهای مسلح .

تبصره ۱ - در مورد احکام اعدام (به استثنای قصاص نفس) چنانچه پس از صدور حکم قطعی محکوم به اعدام و یا خانواده وی درخواست عفو نماید حسب مورد رئیس هیات یادادستان موظف به ارسال تقاضای محکوم علیه و پرونده مربوطه با اظهار نظر صریح به ریاست کمیسیون عفو می باشند، کمیسیون عفو فوراً در وقت فوق العاده و حداکثر تا دو ماه از تاریخ دریافت تقاضا در خصوص مورد رسیدگی نموده و اعلام نظر می نماید اجرای حکم تا اعلام نتیجه وسیله رئیس کمیسیون عفو به تاخیر خواهد افتاد.

تبصره ۲- در صورت موافقت با عفو محکوم به اعدام کمیسیون حق ندارد بیش از دودرجه تخفیف برای وی منظور و مجازات را کمتر از ۱۵ سال حبس تعیین نماید مگر بنا به فرمان مقام معظم رهبری .

تبصره ۳- برای محکومانی که تقاضای عفو آنان از طرف کمیسیون عفو رد شده است ،پیشنهاد مجدد عفو در صورتی بلامانع است که علت رد منتفی شده باشد.

ماده ۱۱- اداره عفو و بخشودگی موظف است کلیه پیشنهادات و تقاضاها را به ترتیب تاریخ وصول ثبت و به کمیسیون ارسال دارد.

تبصره - ریاست کمیسیون می تواند در صورت تشخیص ضرورت پرونده هایی را خارج از نوبت در کمیسیون مطرح نمایند.

ماده ۱۲- در خصوص دستورات ریاست کمیسیون جهت تکمیل تقاضا و پیشنهادات و یا هرگونه اطلاعاتی که برای اتخاذ تصمیم کمیسیون ضرورت دارد کلیه مراجع قانونی موظف به ارسال پاسخ به کمیسیون عفو می باشند.

ماده ۱۳- در پیشنهاد عفو یا تخفیف مجازات امور زیر درج می شود.

۱- مشخصات محکوم علیه شامل : نام و نام خانوادگی، شهرت ، نام پدر، سن ، تاهل ، سواد، اولاد و تابعیت

۲- تاریخ شروع به اجرا مجازات و مدتی که محکوم علیه قبل از شروع به اجرا در زندان بوده است .

۳- تعداد عائله محکوم علیه و وضع معیشت آنها

۴- میزان تاثیر مجازات در روحیه محکوم علیه

۵- رونوشت کیفرخواست ، دادنامه قطعی مورد اجرا سوابق کیفری

۶- مدارک لازم مبنی بر رضایت شاکی و یا مدعی خصوصی .

۷- موجبات پیشنهاد عفو به شرح ماده ۱۰

ماده ۱۴- مقررات این آیین نامه نافذ اختیارات قانونی ریاست قوه قضائیه نخواهد بود.

ماده ۱۵- این آیین نامه در ۱۵ ماده و ۸ تبصره در تاریخ ۱۳۷۳/۹/۱۹ توسط ریاست قوه قضائیه به محضر مقام معظم رهبری پیشنهاد و مورد تصویب معظم له قرار گرفت .